
Uvažavajući principe o održivom razvoju koji su proistekli sa Konferencije iz Rio de Ženeira iz 1992. godine;

Polazeći od toga da je Arhuska konvencija koju je BiH ratifikovala 2008. godine posebno istakla da su pravo na pristup informacijama i pravo na učešće javnosti u donošenju odluka o životnoj sredini/okolišu, kao i pristup pravosuđu vrlo važni elementi participatorne demokratije;

Smatrajući da su ova prava dodatno potvrđena entitetskim zakonima u oblasti zaštite životne sredine/okoliša i upravljanja vodama;

Konstatujući da su efekti klimatskih promjena evidentni na prostoru Bosne i Hercegovine, kao i da su vode među najvažnijim prirodnim resursima BiH; Uočivši da su entitetske/kantonalne vlasti u BiH pod okriljem javnog interesa izdali

preko 300 koncesija za korištenje vodnih resursa BiH u svrhu proizvodnje električne energije bez adekvatnog procesa učešća javnosti u donošenju takvih odluka;

Saglasni da rijeke i njihovi kanjoni predstavljaju značajan resurs i potencijal za održivi i odgovorni razvoj lokalnih zajednica;

Smatrajući da odluke organa vlasti o načinu korištenja vodnih resursa moraju biti u saglasnosti sa potrebama i voljom građana BiH;

Konstatujući da hidroenergetski projekti donose malu korist lokalnim zajednicama i velike štete po prirodu, Udruženja građana iz BiH okupljena oko ideje zaštite voda i odgovornog upravljanja vodama donose sljedeću:

DEKLARACIJU O OBUSTAVLJANJU PLANOVA ZA IZGRADNJU HIDROELEKTRANA I EKOLOŠKO KORIŠTENJE RIJEKA BOSNE I HERCEGOVINE

Rijeke u BiH su u velikom riziku da ostanu bez svojih najvećih vrijednosti, od kojih su najvažniji kvalitet vode i bogatstvo biodiverziteta zbog planova za izgradnju velikog broja hidroelektrana na njima.

Izgradnja novih hidroenergetskih objekata u BiH ne garantuje veći doprinos energetske sigurnosti u BiH, zbog efekta klimatskih promjena i njihovih uticaja na režim voda, a male hidroelektrane daju izuzetno nizak doprinos energetskom bilansu u odnosa na razmjere šteta nastalih kao posljedice njihove gradnje i upotrebe.

Ovakvo planiranje iskorištavanja hidropotencijala BiH pod okriljem javnog interesa pogoduje povećanju korupcije i privatnih interesa, koji se najčešće očituju kroz preprodaju koncesija trećim licima.

Obnovljivim izvorima energije se smatraju solarna, vjetro, hidro i energija biomase, ali najveći dio subvencija koje vlasti u BiH obezbjeđuju investitorima se izdvajaju za hidroenergetske projekte.

Hidroenergija se predstavlja kao čista energija, ali izgradnja i korištenje hidroelektrana dovodi do trajnog narušavanja životne sredine/okoliša, te uništavanja ekosistema koji zavise od rijeka.

Ove štete po životnu sredinu/okoliš plaćaju potrošači električne energije putem računa za električnu energiju na kome se izdvajaju sredstva za nadoknadu za korištenje obnovljivih izvora energije.

Hidroenergetski projekti, osim što mogu dovesti do trajnih poremećaja i nesagledivih posljedica na prirodu, u pravilu ograničavaju pristup vodi lokalnim zajednicama i utiču na neravnomjernu raspodjelu korištenja vode kao zajedničkog prirodnog resursa.

BiH je jedna od posljednjih zemalja u Evropi koja ima kvalitetnu prirodnu vodu za piće što se izgradnjom hidroelektrana drastično mijenja i ugrožava pravo naših građana na čistu i zdravu vodu za piće.

Iako vlasti u BiH hidroenergetske projekte predstavljaju kao potencijal za otvaranje novih radnih mjesta, u praksi se to pokazalo netačnim, jer se na malim hidroelektranama zapošljavaju jedna do tri osobe najviše.

Sportske aktivnosti, tradicionalne djelatnosti, turizam i vodosnabdijevanje su mali dio načina korištenja vodnih resursa BiH koji mogu generisati više radnih mjesta i ostvariti veći prihod lokalnim zajednicama.

Razvoj turizma, tradicionalnih i komplementarnih djelatnosti uz naše rijeke može generisati više raznovrsnih radnih mjesta i ostvariti veći razvoj lokalnih zajednica, nego što bi to realno bilo moguće kroz razvoj hidroenergetskih projekata.

Deklaracija o obustavljanju planova za izgradnju hidroelektrana i ekološko korištenje rijeka Bosne i Hercegovine je donesena dana 28.06.2016. godine, a potpisnice svojim pečatom i potpisom potvrđuju svoju opredjeljenost i saglasnost.

energytransport&naturalresources

Ovaj je dokument urađen u sklopu projekta "Mreže zagovaračkih NVO-a za održivo korištenje energije i prirodnih resursa u zemljama zapadnog Balkana i Turskoj - ETNAR", finansiranog od strane Evropske unije u okviru IPA Partnerskih programa za organizacije civilnog društva. Za sadržaj dokumenta odgovorni su isključivo projektni partneri te on ne predstavlja nužno stavove Evropske unije